

Agendapunt : 3.
Voorstelnummer : 11-64
Raadsvergadering : 2 november 2010
Naam opsteller : Thecla Engelsbel
Informatie op te vragen bij : Opsteller
Portefeuillehouders : Cees Roem

Onderwerp: procesvoorstel bezuinigingen

Aan de raad,

Beslispunt:

1. Vaststellen van het procesvoorstel bezuinigingen.
2. Vaststellen dat bij het opstellen van de scenario's wordt uitgegaan van een te bezuinigen bedrag van € 5.000.000,-.

1. *Waar gaat dit voorstel over?*

Ons college heeft op 27 april 2010 een eerste procesvoorstel voor het bezuinigingsproces vastgesteld. Inmiddels zijn we 4 maanden verder en begint het bezuinigingsproces meer vorm en inhoud te krijgen. Hieronder volgt kort de stand van zaken.

Scenario ontwikkeling

Ons college, het MT, de teamleiders en de ontwikkelaars hebben in de weken van 31 mei en 7 juni bijeenkomsten gehad om vier (geradicaliseerde) scenario's te bedenken over hoe Bergen er in 2020 uit zou kunnen zien.

Daarna is per product uit de begroting door de afdelingshoofden bekeken welke bedragen op welke taken bezuinigd kunnen worden als voor deze scenario's wordt gekozen. Het gaat dan om de beïnvloedbare ruimte binnen de begroting waarbij we niet via een wettelijke bepaling tot uitvoering worden verplicht.

De vier scenario's zijn vervolgens voorzien van een bezuinigingspakket van 5 miljoen euro. Hierbij is uitgegaan van de meest extreme navolging van het scenario. Door deze extremen uit te werken, kan in beeld worden gebracht welke gevolgen sommige bezuinigingen voor onze gemeente op langere termijn kunnen hebben.

Informeren raad

Op 23 juni is er een bijeenkomst met uw raad geweest waar een toelichting is gegeven op het scenariodenken en globaal de uitkomsten van de sessies van ons college en de organisatie is gepresenteerd. Tijdens deze bijeenkomst hebben leden van uw raad ook kaders voor de bezuinigingen benoemd en voorbeelden gegeven van mogelijke tegenstellingen die in scenario's kunnen worden verwerkt.

Hieronder treft u een geschreven weergave voor het bestuurlijke besluitvormingsproces om de bezuinigingen te kunnen verwerken in de begrotingen van 2012 en verder.

In dit proces is op verzoek van ons college ook ruimte ingebouwd om het coalitieakkoord verder uit te werken tot een collegeprogramma dat aan het einde van dit jaar moet zijn vastgesteld door ons college.

Hieronder wordt het proces beschreven en bij punt zes van dit raadsvoorstel is het proces in een schema weergegeven.

Hoe nu verder?

1. Ons college stelt het procesvoorstel vast en stuurt dit op voorhand naar uw raad.
2. In de maanden juli, augustus en september wordt door budgethouders en beleidsmedewerkers een realiteitstoets gehouden om de haalbaarheid van de door de afdelingshoofden genoemde te bezuinigen bedragen per product of taak na te gaan. Dit geldt voor alle vier de scenario's met de bijbehorende bezuinigingspakketten. De planning is dat dit in september wordt afgerond.
3. In de tussentijd worden de scenario's verder tekstueel uitgewerkt en wordt er een begeleidende nota opgesteld.
4. Op basis van de extreme scenario's kiest ons college een concept compositiescenario, dat een mix is van bezuinigingsopties uit de verschillende scenario's, meer technische maatregelen (zoals financieel beleid en inkomstenverhoging) en keuzes over kwaliteitsniveaus. Dit concept compositiescenario is mede gebaseerd op het coalitieakkoord en wordt in een later stadium uitgewerkt tot een collegeprogramma 2011-2013.
5. De algemene raadscommissie bespreekt het procesvoorstel van ons college in de speciale algemene raadscommissie voor de begroting 2011 op 14 oktober 2010.
6. Uw raad stelt het procesvoorstel vast tijdens de vergadering voor de behandeling van de begroting 2011 (algemene beschouwingen) op 2 november 2010.
7. Uw raad wordt in een informele setting geconsulteerd over de methode en hoe ons college tot het voorgestelde concept compositiescenario is gekomen. Ook ontvangt uw raad de vier overige (geradicaliseerde/extreme) scenario's met de daarbij behorende bezuinigingspakketten. De portefeuillehouder financiën is tijdens deze bijeenkomst de vooruitgeschoven post namens ons college. Voorstel is de griffie te verzoeken hiervoor de informatieavond van 9 november 2010 te reserveren. Over de opzet van deze bijeenkomst moet nog worden gebrainstormd in de projectgroep bezuinigingen.
8. Fracties kunnen na de informele consultatie reageren op het door ons college voorgestelde concept compositiescenario. Voorstel is om de fracties te verzoeken om uiterlijk donderdag 18 november te reageren op het concept compositiescenario zodat zij gebruik kunnen maken van het in de raadsplanning geplande fractieoverleg op maandag 15 november 2010.
9. Ons college besluit naar aanleiding van hetgeen naar voren is gebracht tijdens de raadsconsultatie en de reactie van de fracties tot het vaststellen van een compositiescenario dat ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. Voorstel is om dit te bespreken in de algemene raadscommissie van 6 januari 2011. De uiterste behandeldatum in het college is dan 7 december 2010.
10. Gelijktijdig met dit compositiescenario wordt het collegeprogramma door ons college vastgesteld en voorgelegd aan uw raad. Hierdoor kan maximaal gebruik worden gemaakt van de ontwikkelingen rond het compositiescenario waarbij natuurlijk het coalitieakkoord als richtlijn geldt.
11. Bespreken compositiescenario in de algemene raadscommissie.
12. Bespreken collegeprogramma in de algemene raadscommissie.
13. Uw raad besluit in een openbare vergadering voor welk scenario uiteindelijk wordt gekozen en welk scenario dient als kader voor het opstellen van de perspectiefnota 2012. Dit kan door het compositiescenario van ons college te amenderen waardoor het kader echt door uw raad wordt vastgesteld. Hierbij geldt wel dat er geen bedragen geschrapt kunnen worden, maar alleen kunnen worden geruild voor onderdelen die (samen) een zelfde bedrag vertegenwoordigen zodat het te bezuinigen bedrag gelijk blijft. Vooralsnog geldt dat het te kiezen scenario 5 miljoen aan bezuinigingen moet opleveren.
14. Vaststellen of voor kennisgeving aannemen van het collegeprogramma door uw raad.
15. Nu scenario bekend is, kan het participatietraject voor belanghebbenden worden vastgesteld. Hierbij moet gedacht worden aan subsidie ontvangende partijen, individuele burgers en ondernemers.
16. In de maanden maart, april en mei 2011 kan ons college in gesprek gaan met subsidie ontvangende partijen, inwoners en ondernemers. De wijze waarop dit plaatsvindt moet in februari 2011 worden bepaald bij het vaststellen van het participatietraject.

17. Het door uw raad vastgestelde scenario dient als basis voor het opstellen van de concept perspectiefnota 2012 en behandeling daarvan in ons college begin mei 2011. Uitkomsten uit het participatietraject tot dan toe kunnen worden meegenomen.
18. Vervolgens kan begin juni 2011 de concept perspectiefnota 2012 in de algemene raadscommissie worden behandeld. Ook hier geldt dat uitkomsten uit het participatietraject tot dan toe kunnen worden meegenomen.
19. Tot slot wordt de perspectiefnota 2012 eind juni 2011 door uw raad vastgesteld.

2. **Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?**

Het proces voor de bezuinigingen is voor een ieder duidelijk en de beslismomenten zijn omschreven. Het is mogelijk dat als de situatie daarom vraagt er werkende weg nog onderdelen aan het proces worden toegevoegd. Daarmee wordt meteen aangegeven dat het geen statisch document is en er ruimte moet zijn voor het toevoegen van stappen op verzoek van de organisatie, ons college of uw raad.

Ook wordt aan het einde van dit jaar door ons college het collegeprogramma vastgesteld.

3. **Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?**

(meer dan één optie mogelijk)

collegebevoegdheid

raadsbevoegdheid

opiniëren

kaderstellend

maatschappelijk urgent

budgetrecht

Met het vaststellen door uw raad van het procesvoorstel stelt uw raad kaders in tijd waarbinnen de voorstellen voor de bezuinigingen moeten worden behandeld en moeten zijn vastgesteld. Ook beslist uw raad dat het te bezuinigen bedrag in de periode 2012-2015, €5 miljoen moet bedragen.

4. **Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?**

Nadat er voor een scenario is gekozen door uw raad, kunnen belanghebbenden geïnformeerd worden over de mogelijke gevolgen van de verschillende keuzes. Zoals bij punt twee en punt zes van dit raadsvoorstel is aangegeven, kunnen hiervoor de maanden maart, april en mei 2011 worden gebruikt.

De wijze waarop de participatie plaats kan vinden wordt vastgelegd in het in februari 2011 vast te stellen participatietraject.

5. **Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?**

Er zijn diverse manieren om tot het maximaal te bezuinigen bedrag te komen. Ons college heeft gekozen voor het werken met scenario's en heeft deze werkwijze toegelicht in de bijeenkomst met uw raad op 23 juni 2010. Andere werkwijzen zijn niet verder onderzocht. Uiteraard wordt bij het kiezen van een compositiescenario ook gekeken naar meer technische maatregelen (zoals financieel beleid en inkomstenverhoging) en keuzes over kwaliteitsniveaus. Het compositiescenario is mede gebaseerd op het coalitieakkoord en wordt uitgewerkt tot een collegeprogramma 2011-2013.

6. **Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?**

Planning en voortgang proces bezuinigingen 2012-2015

	Stap	Planning	Realisatie
X	Ontwikkelen scenario's	Afronding eind juni	Gereed
X	Informereren raad over proces	23 juni 2010	Gereed
X	Opstellen bezuinigingspakketten scenario's	29 juni en 1 juli 2010	Gereed
1.	Vaststellen procesvoorstel door college	31 augustus 2010	Gereed
2.	Realiteitstoets bezuinigingspakketten	Juli/augustus/ september	1 ^{ste} bijeenkomst heeft op 12 augustus plaatsgevonden Volgen nog twee bijeenkomsten in september
3.	Opstellen begeleidende nota bij de scenario's	Augustus/september	Gestart
4.	Vaststellen concept compositie scenario door college	12 of 19 oktober 2010	19 oktober 2010
5.	Bespreken procesvoorstel in ARC	14 oktober 2010	Gereed
6.	Vaststellen procesvoorstel door de raad	2 november 2010	
7.	Raadsconsultatie concept compositiescenario	Raadsinformatieavond 9 november 2010	
8.	Fracties krijgen mogelijkheid om op concept compositiescenario te reageren	van 9 t/m 18 november 2010	
8a.	Fracties hebben de mogelijkheid om uiterlijk 16 november 2010 aan te geven dat temporisering van het proces gewenst is	Uiterlijk 16 november 2010	
9.	Vaststellen compositiescenario door college	7 december 2010	
10.	Vaststellen collegeprogramma door college	7 december 2010	
11.	Bespreken compositiescenario in de ARC	6 januari 2011	
12.	Bespreken collegeprogramma in de ARC	6 januari 2011	
13.	Vaststellen scenario door de raad	27 januari 2011	
14.	Vaststellen of kennismaken van collegeprogramma door de raad	27 januari 2011	
15.	Vaststellen participatie traject belanghebbenden nu scenario bekend is.	Eind februari 2011	
16.	Diverse vormen van overleg en inspraak met belanghebbenden	Maart, april en mei 2011	
17.	Behandeling perspectiefnota 2012 in college	3 mei 2011	

18.	Behandeling perspectiefnota 2012 in de ARC	7 juni 2011	
19.	Behandeling perspectiefnota 2012 in de raad	23 juni 2011	

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemeoid?

Met het procesvoorstel zijn nog geen middelen gemeoid. Het proces is opgezet om uiteindelijk 5 miljoen te bezuinigen. Om overeenstemming te krijgen over dit bedrag is besloten om het als beslispunt op te nemen in het raadsbesluit.

In het kader van **risicomanagement** dient te worden aangegeven of er risico's met het te nemen besluit of de uitvoering daarvan gemeoid zijn. Voor de verslaglegging in de verantwoordingsdocumenten aan de raad wordt een onderscheid gemaakt in vier soorten risico's, alstublieft aangeven of er een risico bestaat en onder welke categorie dit kan worden ondergebracht.

- 1. open-einde regelingen
- 2. garantieverplichtingen
- 3. risico's gemeentelijke eigendommen
- 4. overige

Waarschijnlijk is pas bij de mei-circulaire 2011 meer bekend over welk bedrag we uiteindelijk als gemeente Bergen moet bezuinigen vanaf 2012.

8. Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?

Het is goed om dit procesvoorstel ook ter goedkeuring voor te leggen aan uw raad. Het proces wordt dan voor een deel het proces van uw raad. Uiteindelijk moeten we toch samen het te realiseren bezuinigingsbedrag vaststellen.

Bijlagen:

Raadsbesluit

Bergen, 31 augustus 2010

College van Bergen

W.J.M. Bierman,
loco-secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester